

3. Rozliš vedlejší věty časové a místní. Vyjádři jejich obsah odpovídajícími příslovečnými určeními.

- Příklad: **Dříve než odejdeš z domu, zhasni všechna světla. – Před odchodem z domu zhasni všechna světla.**
Dítě se rozběhlo tam, odkud přicházela jeho matka. Jakmile přijdu domů, zavolám svojí kamarádce. Houby rostly tam, kde začínal smíšený les. Budu tady čekat, dokud nepřijede. Když jsem odcházel, něco za mnou volali. Sotva jsem seskočil z kola, poplácávali mě po zádech. Hroch žije tam, kde jsou bažiny.

4. a) Rozliš vedlejší věty způsobové a měrové.

- Chrápál tak silně, že mě to probudilo. Mluví, jako by měl knedlík v krku. Snědla tolik sladkostí, že se jí udělalo špatně od žaludku. Kouká, jako by mu ulétly včely. Směje se, až se za břicho popadá. Zápis do sešitu si vypracujte, jak jste zvyklí. Utíká tak rychle, jako by mu za patami hořelo. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Lhal mi už tolikrát, že už mu nic nevěřím. Spí, jako by ho do vody hodil. Tváří se, jako by neuměl do pěti počítat.

b) Vyhledej v textu přísloví a vysvětli, co znamenají.

c) Vyhledej a vysvětli všechna přirovnání.

VV příčinná/důvodová – ptáme se PROČ, Z JAKÉ PŘÍČINY/DŮVODU?

Spojky: *protože, poněvadž, jelikož.*

Kvůli špatnému počasí zůstaneme doma. – Protože je venku špatné počasí, zůstaneme doma.

VV účelová – ptáme se ZA JAKÝM ÚČELEM?

Je uvozena spojkou *aby (abych, abychom).*

Kvůli lepší názornosti vám to nakreslím. – Nakreslím vám to, aby to bylo názornější.

5. Tvoř podle příkladu souvětí s vedlejšími větami příčinnými nebo účelovými.

VV příčinná	VV účelová
Vyhrnula jsem si nohavice, protože si nechci umazat kalhoty.	Vyhrnula jsem si nohavice, abych si neumazala kalhoty.
	Abyste v zimě neonemocněli, teple se oblékejte.
Tatínek mamince koupil květiny, jelikož jí rád dělá radost.	
Půjdu dnes brzo spát, poněvadž ráno brzy vstávám.	
	Raději si zapíšu novou látku hned teď, abych to později nezapomněla.

VV podmínková – ptáme se ZA JAKÉ PODMÍNKY?

Spojky: *jestliže, když, kdyby, -li (např. budeš-li, zapomeneš-li).*

Za jasného počasí bývají vidět Alpy. – Jestliže je jasno, bývají vidět Alpy.

VV přípustková – ptáme se I PŘES CO, NAVZDORY ČEMU?

Spojovací výrazy: *i když, ačkoliv/ač, třebaže, přestože.*

Proti všemu očekávání zůstali po nehodě všichni zdraví a nezraněni. – I když to nikdo nečekal, zůstali všichni po nehodě zdraví a nezraněni.

6. Dokonči souvětí. Rozliš věty hlavní a vedlejší. Urči druhy vedlejších vět příslovečných.

- a) Přestože jsme našli spoustu hub, Šli jsme na houby, abychom Najdeš-li nějaké houby, Jelikož jsme žádné houby nenašli,
- b) Napiš mi něco do památníku, abych Když si na mě vzpomeneš, Už jsem na tebe úplně zapomněla, protože Třebaže jsi na mě už zapomněla,.....
- c) Jestliže se budeš stále mračit, Mračím se, abych..... I když se stále mračíš, Mračím se na tebe, protože.....
- d) Musím na vás křičet, abyste Protože stále křičí, Kdybych nezakřičel, Třebaže jsem na něj křičel,

